

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720201339
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3720201339.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcov 1/ X. H., narodeného XX.XX.XXXX, bytom A. XXX a 2/ A. H., narodeného XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, obaja právne zastúpení M.. R. H., advokátkou so sídlom A. N., R. XX/XX, proti žalovaným 1/ L. U., narodenému XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, 2/ L. Y., narodenej XX.XX.XXXX, bytom A. H. XXX a 3/ F. M., narodenému XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, všetci právne zastúpení M.. W. W., V., so sídlom A. N., S. XXX/X, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 13C/17/2020-94 zo dňa 7. apríla 2022

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III., IV., V. a VI. **p o t v r d z u j e .**

Žalobca 1/ má voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Žalobca 2/ má voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v katastrálnom území: A., obec: A., okres: A. N., ktoré sú evidované na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: A., a to: rodinný dom - súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele číslo XXX a pozemok - parcelné číslo: G. XXX, o výmere 297 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie a tieto vyporiadal tak, že vyššie uvedené nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu 1/ (výrok I.). Žalobcovi 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalovaným titulom výplaty ich spoluvlastníckych podielov nasledovnú sumu: žalovanému 1/ za jeho podiel 1/8 sumu 1843,01 eur, žalovanej 2/ za jej podiel 1/8 sumu 1843,01 eur a žalovanému 3/ za jeho podiel 2/12 sumu 2457,35 eur, a to v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu 2/ a žalovaných k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území: A., obec: A., okres: A. N., ktorá je evidovaná na LV č. XXXXX vedený pre katastrálne územie: A., a to: rodinný dom - súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele číslo XXXX, pričom právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX nie je evidovaný na liste vlastníctva, a túto vyporiadal tak, že vyššiu uvedenú nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu 2/ (výrok III.). Žalobcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovaným titulom výplaty ich spoluvlastníckych podielov nasledovnú sumu: žalovanému 1/ za jeho podiel 1/8 sumu 591,68 eur, žalovanej 2/ za jej podiel 1/8 sumu 591,68 eur a žalovanému 3/ za jeho podiel 2/12 sumu 788,91 eur, a to v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). Rozhodol, že žalobcovia majú voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcom do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník (výrok V.). Štátu priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu

trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť štátu do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník (výrok VI.). Pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 141 ods. 1 a § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorých vyplýva, že žiadny zo spoluvlastníkov nemôže byť spravodlivo nútený, aby v spoluvlastníckom vzťahu zotrval proti svojej vôli. Uviedol, že ak súd o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozhoduje rozsudkom, t. j. autoritatívne, musí pri procesnom postupe dodržať poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva, lebo sú preň záväzné (výnimkou je len prípad, ak by pred súdom došlo medzi stranami sporu k uzavretiu súdneho zmiernu, v takom prípade si sami spoluvlastníci môžu zvoliť spôsob vyporiadania a prejav ich vôle, ak zmier nie je v rozpore s právnymi predpismi, nie je prekážkou schválenia zmiernu). Pri vyporiadaní zrušenia podielového spoluvlastníctva potupoval v súlade s § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že postupne skúmal spôsoby vyporiadania, ktorých poradie upravuje a ktoré poradie je pre súd záväzné. So zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nie je možné reálne rozdelenie rodinných domov vertikálnou rovinou alebo zalomenou vertikálnou deliacou líniou, nakoľko týmto delením nie je zabezpečené, že vzniknuté časti budú samostatnými vecami. Vzhľadom na to, že reálne rozdelenie nebolo dobre možné, pristúpil k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva prikázania spoločnej veci za náhradu niektorému zo spoluvlastníkov. Vzal pritom zreteľ, že žalobcovia sa so žalovanými na vyporiadaní nehnuteľnosti - rodinného domu súp. č. XXXX na parc. KNC XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 297 m² k. ú. A., obec A., ktorý je vedený na LV č. XXXX, dohodli tak, že nehnuteľnosť bude prikázaná do výlučného vlastníctva žalobcu 1/ s tým, že tento žalovaný vypláti podľa hodnoty určenej v znaleckom posudku podľa ich zákonných podielov, preto súd vyhovel požiadavke žalobcu 1/ a prikázal mu túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva s povinnosťou výplaty zodpovedajúceho podielu žalovaným. Uviedol, že náhradou pri vyporiadaní za zrušené podielové spoluvlastníctvo je príslušný podiel všeobecnej ceny veci, ktorá všeobecná cena bola určená v znaleckom posudku vypracovaným L.. N. v celkovej sume pre túto nehnuteľnosť 14 744,08 eur, ktorá nebola stranami namietaná.

2. Spoluvlastnícky podiel žalobcu na rodinnom dome súp. č. XXXX na parc. č. XXXX zapísaný na LV č. XXXXX pre k. ú. A., obec A., je o veľkosti 7/12, ktorý žalobca nadobudol na základe darovacej zmluvy V-XXXX/XXXX zo dňa 16.11.2020 od pôvodnej žalobkyne (svojej matky). Žalobca 2/ prejavil záujem o prikázanie nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva s tým, že by žalovaným vyplatil náhradu za ich spoluvlastnícky podiel podľa znaleckého posudku. Uvedenú nehnuteľnosť žiadal prikázať z dôvodov a) o nehnuteľnosť sa celý život starali jeho rodičia, b) on sám riešil problém s vykradnutím nehnuteľnosti v minulosti, c) jeho rodičia sa starali a dochovali babku, ktorá bola predchádzajúcou vlastníčkou nehnuteľnosti, d) nehnuteľnosti rekonštruovala jeho rodina, okná, pivnicu a opravila strechu e) žalovaní sa o nehnuteľnosť nikdy nezaujímal, f) energie na nehnuteľnosti platí výhradne jeho rodina, g) pravidelne platí aj daň z nehnuteľnosti za nehnuteľnosť, h) nehnuteľnosť si chce prerobiť a následne tam bývať, i) pôvodná žalovaná 1/ už v minulosti chcela žalobkyňu nehnuteľnosť predať, len sa nedohodli na sume, j) žalobca 2/ je väčšinový vlastník nehnuteľnosti. Uviedol, že prostriedky na výplatu podielov má, keďže nemá ešte založenú rodinu, a tak výplatu odkladá a zároveň býva u svojich rodičov, takže výdavky má minimálne. Žalovaní navrhli, aby podiel žalobcu 2/ súd prikázal do podielového spoluvlastníctva žalovaného 1/ v podiele 1/6, žalovanej 2/ v podiele 1/6 a žalovaného 3/ v podiele 1/4 a to za náhradu spoluvlastníckeho podielu žalobcu s tým, že finančné prostriedky na výplatu majú k dispozícii. Svoju požiadavku podporili týmito argumentmi: a) pôvodná žalobkyňa ani žalobca 2/ podľa nich nepreukázali, že sa o nehnuteľnosť starali a starajú, b) keď žiadali od pôvodnej žalobkyne či žalobcu 2/ kľúče, tak im ich odmietli odovzdať, a teda sa nemohli do nehnuteľnosti fyzicky dostať, c) žalobca 2/ nikdy nechcel od nich prispieť na opravu domu a ani im nepredložil žiadne vyúčtovanie, d) svoju časť dane z nehnuteľnosti pravidelne platia, e) nehnuteľnosť by žalovaný 3/ využil ako rekreačnú chatu. Nakoľko podľa názoru súdu žalobca 2/ najviac preukázal dôvodnosť svojho návrhu, prikázal túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalobcu 2/ s tým, že tento bude povinný vyplatiť žalovaným ich zákonné podiely, pričom zohľadnil reálnu nedeliteľnosť nehnuteľnosti, argumentáciu strán sporu a účelné využitie predmetnej nehnuteľnosti. Rodina žalobcu 2/ tento dom obývala dlhé roky, a to konkrétne babka, o ktorú sa neskôr starala do konca jej života pôvodná žalobkyňa. Na nehnuteľnosti bola vykonaná rekonštrukcia strechy aj okien a keďže od nehnuteľnosti žalovaní kľúče nemali, je zrejmé, že túto rekonštrukciu musel vykonať jedine niektorý zo žalobcov. Z dlhodobej nečinnosti žalovaných je podľa názoru súdu možné vyvodiť, že samotní žalovaní o nehnuteľnosť neprejavovali záujem a ani sa svojich práv žiadnym spôsobom nedomáhali. Z hľadiska potenciálneho využitia nehnuteľnosti v budúcnosti má najväčšie predpoklady využitia žalobca 2/, ktorý má záujem nehnuteľnosť rekonštruovať a neskôr ju aj obývať, pričom sám v súčasnosti vlastnú nehnuteľnosť nemá a býva u svojich rodičov, naopak,

každý zo žalovaných vlastní nejakú nehnuteľnosť a je veľká pravdepodobnosť, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom tohto sporu, by predali alebo „využili len“ ako chatu.

3. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Uviedol, že žalobcovia mali vo veci plný úspech, preto im priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník. Prihliadol na to, že žaloba bola podaná dôvodne, už zo záznamu z rokovania, ktoré bolo uskutočnené medzi stranami sporu, vyplynulo, že strany sa nevedeli dohodnúť, dokonca žalovaní trvali na zachovaní podielového spoluvlastníctva. Zároveň súd zaviazal žalovaných aj na náhradu trov štátu v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní 1/, 2/, 3/. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výroku III., IV., V., VI. tak, že zruší podielové spoluvlastníctvo k rodinnému domu súp. č. XXXX na parc. G. XXXX zapísaný na LV č. XXXXX k. ú. A. tak, že tento rodinný dom bude prikázaný do podielového spoluvlastníctva žalovaných 1/ až 3/ a to tak, že žalovanému 1/ v podiele 23/72-in, žalovanej 2 v podiele 23/72-ín a žalovanému 3/ v podiele 13/36-ín s tým, že žalovaní 1/ až 3/ budú zaviazaní na výplatu podielu žalobcu 2/ 7/12-in, každý po 920,39 eur. Zároveň žiadali, aby súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdu vytykali jeho rozhodnutie o náhrade trov konania štátu s tým, že štát podľa CSP nie je povinný platiť znalečné za stranu sporu. Vo veciach zrušenia podielového spoluvlastníctva znalecké dokazovanie nariadené za účelom zistenia všeobecnej hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností je v prospech všetkých spoluvlastníkov, a preto každá zo strán sporu by mala hradiť polovicu vzniknutých trov konania. Namietali, že súd neposúdil vznik trov komplexne od počiatku, keď pôvodná žalobkyňa C. H. chcela nadobudnúť obe nehnuteľnosti, s čím žalovaní nesúhlasili. Za účelové označili konanie pôvodnej žalobkyne, ktorá počas konania previedla nehnuteľnosti na žalobcu 1/ a žalobcu 2/. Spochybnili záver súdu, že „dom“ dlhé roky užívala rodina žalobcu 2/ a vykonala na nej rekonštrukciu strechy a okien. Uvedená nehnuteľnosť preto mohla byť prikázaná žalovaným, keďže ďalšia nehnuteľnosť bola prikázaná žalobcovi 1/.

5. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaných uviedli, že na právny stav, ktorý súd riešil, vplývajú aj pomery medzi spoluvlastníkmi, ktorí predchádzali súčasným spoluvlastníkom, teda právnymi predchodcami, medzi ktorými riešenie spoluvlastníctva bolo prejednané. Uviedli, že rokovanie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva pred podaním žaloby bolo mimoriadne búrlivé a konfliktné a jeho výsledkom bolo odmietnutie zrušenia spoluvlastníctva žalovanými a absolútne iný spôsob riešenia vzniknutého problému nebolo možné dosiahnuť inak ako súdnou žalobou. Komunikácia medzi spoluvlastníkmi takmer neexistovala, nakoľko pri verbálnom prejave sa žalovaní vyjadrovali k úplne iným otázkam, ako bol predmet spoluvlastníctva, emotívne zachádzali do čias minulých, urážali sa medzi sebou a rozhodnutie o podaní žaloby z tohto dôvodu bolo správnym a zákonným. S poukazom na tieto skutočnosti sa žalobcovia domáhajú potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie a zamietnutia odvolania žalovaných v celom rozsahu, s povinnosťou nahradiť žalobcom 1/, 2/ trovy odvolacieho konania.

6. Žalovaní v replike zotrvali na podanom odvolaní a na jeho dôvodoch. Poukázali na to, že počas konania vyjadrili súhlas, aby rodinný dom súp. č. XXXX a parc. G. XXX nadobudla pôvodná žalobkyňa, ktorá v tomto smere nereagovala, neuzavrela dohodu, ale následne s odstupom viac ako polroka previedla svoj podiel na manžela X. H.. Tento už o mimosúdnom usporiadaní pri danej dohode s nimi nerokoval. Návrhu žalovaných tak bolo v celom rozsahu vyhovené, uvedený rodinný dom s pozemkom bol prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu 1/ za náhradu za spoluvlastnícke podiely, preto sú toho názoru, že mali plný úspech vo veci proti žalobcovi 1/, ktorý sa o žiadnu dohodu nepokúsil. Pokiaľ ide o prikázanie domu súp. č. XXXX, zotrvali na návrhu, aby tento bol prikázaný do ich podielového spoluvlastníctva. Popreli investície vykonané zo strany žalobcu 1/, ktorý nebol vlastníkom a hodnota tohto domu ani s investíciami neuvažuje. Z hľadiska spravodlivosti a účelnosti požadujú prikázanie tejto nehnuteľnosti do spoluvlastníctva žalovaných. Navrhli, aby súd o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože k dohode „o novšom“ dome došlo na základe ich vyjadrenia k žalobe, a preto nebol dôvod pokračovať v žalobe.

7. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné.

8. Predmetom odvolacieho konania sa v dôsledku odvolania podaného žalovanými stalo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva žalobcu 2/ a žalovaných k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. A., obec A., okres A. N., ktorá je evidovaná na LV č. XXXXX vedený pre k. ú. A., a to rodinný dom súp. č. XXXX postavený na parc. č. XXXX, o ktorej súd rozhodol vo výroku III. a výroku IV.. Odvolanie žalovaných smerovalo aj proti výrokom V. a VI. o trovách konania. Výroky I. a II. neboli odvolaním napadnuté, nie sú predmetom odvolacieho konania, odvolací súd tieto výroky nepreskúmaval a nerozhodoval o nich.

9. Preskúmaním veci z hľadiska odvolacích námietok odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri meritórnom posúdení vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu z hľadiska meritórneho posúdenia veci na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

10. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie je možné v zmysle ust. § 365 CSP odôvodniť len okolnosťami uvedenými v citovanom zákonom ustanovení pod písmenami a) až h). Žalovaní uplatnili v podanom odvolaní odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodujúcou odvolacou námietkou žalovaných bol nesúhlas so záverom súdu, že vzhľadom na účelné využitie predmetnej nehnuteľnosti žalobca 2/ najviac preukázal dôvodnosť svojho návrhu a preto mu bola prikázaná celá nehnuteľnosť.

11. V danom prípade sa pôvodná žalobkyňa C. H. domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Žaloba bola podaná dňa 21.05.2020. Dňa 15.03.2021 žalobkyňa podala súdu podanie, v ktorom uviedla, že zmluvou o dare dňa 15.10.2020 previedla svoj podiel vlastníctva k rodinnému domu súp. č. XXXX a k parcele CKN XXX v k.ú. A. na obdarovaného X. H. a dňa 15.10.2020 zmluvou o dare previedla svoj podiel vlastníctva k rodinnému domu súp. č. XXXX a k parcele CKN XXXX v k.ú. A. na obdarovaného A. H.. Súd prvej inštancie preto uznesením zo dňa 16.03.2021 na návrh pôvodnej žalobkyne pripustil, aby do konania namiesto terajšej žalobkyne C. H. vstúpili X. H. ako žalobca 1/ a A. H. ako žalobca 2/. Žalovaní svoju námietku, že pôvodná žalobkyňa predmetné nehnuteľnosti počas konania previedla na žalobcov 1/, 2/ účelovo, žiadnym spôsobom nevysvetlili, v konaní pôvodnej žalobkyne súd účelovosť prevodu nehnuteľností na žalobcov 1/, 2/ nevidel a túto námietku žalovaných preto nepovažoval za dôvodnú.

12. Z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv viacerých osôb založených na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde medzi nimi k dohode, ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to nejakého dôvodu nevyhovuje.

13. Ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výtazok rozdelí podľa podielov (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

14. V posudzovanej veci nebolo medzi stranami sporné, že v danom prípade boli splnené všetky predpoklady pre zrušenie podielového spoluvlastníctva autoritatívnym rozhodnutím súdu. O zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k domu súp. č. XXXX sa nedohodli. Strany sporu nespochybnili, že rozdelenie rodinného domu nebolo dobre možné. Žalobcovia a žalovaní zastávali zhodný názor, podľa ktorého jediným riešením je zrušenie podielového spoluvlastníctva a jeho

vyporiadanie prikázaním rodinného domu do výlučného vlastníctva jedného z nich za náhradu ich spoluvlastníckych podielov podľa znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného L.. V. N..

15. Žalovaní v podanom odvolaní nesúhlasili s prikázaním nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu 2/. Domáhali sa, aby bol podiel žalobcu 2/ rozdelený medzi žalovaných 1/ až 3/ rovným dielom s povinnosťou vyplatiť žalobcu 2/.

16. Pre rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva súdom prikázaním veci niektorému (niektorým) z podielových spoluvlastníkov za primeranú náhradu, sú v § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovené tri kritériá, a to veľkosť spoluvlastníckych podielov, účelné využitie veci a prípadné násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Závery súdu o veľkosti spoluvlastníckych podielov, o tom, kto môže predmet spoluvlastníctva po jeho vyporiadaní využiť účelnejšie, prípadne o násilnom správaní podielového spoluvlastníka, sú závermi skutkovými a nie právnymi. V tomto smere prichádzajú do úvahy právne závery len vo vzťahu k hodnoteniu významu jednotlivých kritérií a ich porovnania s inými. Otázka komu bude vec prikázaná, záleží na úvahe súdu.

17. V konaní o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súd pri úvahe, komu zo spoluvlastníkov prikáže vec za primeranú náhradu, neberie na zreteľ samostatne iba niektoré z hľadísk výslovne uvedených v § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka (veľkosť spoluvlastníckych podielov, účelné využitie veci, násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom), ani spoločne iba tieto zákonom výslovne označené hľadiská, ale vždy komplexne celý široký súbor relevantných skutočností, ktorý nie je vyčerpaný iba hľadáskami priamo vymenovanými v tomto ustanovení zákona (R 37/2012).

18. Pokiaľ súd prvej inštancie prikázal nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalobcu 2/ s povinnosťou vyplatiť žalovaným zákonné podiely a za rozhodujúce považoval reálnu nedeliteľnosť nehnuteľnosti a účelné využitie predmetnej nehnuteľnosti žalobcom 2/, ktorý jediný má záujem rekonštruovať nehnuteľnosť, neskôr ju obývať, keďže v súčasnosti vlastnú nehnuteľnosť nemá a býva u svojich rodičov, a zároveň disponuje finančnými prostriedkami na výplatu ostatných spoluvlastníkov, rešpektoval kritériá vyplývajúce priamo z ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, alebo nepriamo z jeho účelu a zmyslu. Vo vzťahu k prikázaniu nehnuteľností do podielového vlastníctva žalovaným, z ktorých každý už vlastní nehnuteľnosť teda je veľká pravdepodobnosť, že by nehnuteľnosť, ktorá je predmetom tohto sporu, predali (záver súdu prvej inštancie, ktorí žalovaní nenamietali), odvolací súd poukazuje na to, že podľa súdnej praxe a judikatúry (rozsudok NS SR z 30.11.2010 sp. zn. 1Cdo 84/2009) súd by nemal prikázať nehnuteľnosť tomu zo spoluvlastníkov, ktorý chce vec predať, najmä ak iný zo spoluvlastníkov ju chce užívať.

19. Preukázanie dôvodnosti uplatneného návrhu žalobcom 2/ nie je z pohľadu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia arbitrárne, ako to v odvolaní namietajú žalovaní, ale zodpovedá skutkovým záverom vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Pokiaľ žalovaní namietali, že rodina žalobcu 2/ tento dom dlhé roky užívala a že žalobca 2/ vykonal na nej rekonštrukciu strechy a okien, čo nezodpovedá skutočnosti, odvolací súd uvádza, že súd nerozhoduje na základe skutočností, ale na základe zisteného skutkového stavu, ktorý v danom prípade zodpovedal výsledkom vykonaného dokazovania. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít niekoľkokrát judikovala, že civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňom nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Pokiaľ žalovaní mienili spochybniť, že rodina žalobcu 2/ uvedený dom dlhé roky užívala a že vykonal na nej rekonštrukciu strechy a okien, boli povinní na uvedenú skutočnosť uviesť svoje tvrdenia a tieto preukázať.

20. S prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody, keďže odvolacie námietky žalovaných neboli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozsudku, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. potvrdil ako vecne správny.

21. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania.

22. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vo výroku V. rozhodol, že žalobcovia majú voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcom do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník. V dôvodoch svojho rozhodnutia v rozpore s výrokom uviedol, že žalovaní majú povinnosť plnenia spoločne a nerozdielne.

23. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie zohľadnil plný úspech žalobcov, ktorý posudzoval z toho hľadiska, že žaloba bola podaná dôvodne, pretože už záznamu z rokovania, ktoré bolo uskutočnené medzi stranami sporu, vyplynulo, že sa strany sporu na vyporiadaní nevedeli dohodnúť. Dokonca žalovaní trvali na zachovaní podielového spoluvlastníctva.

24. V podanom odvolaní sa žalovaní domáhali, aby odvolací súd zmenil výrok rozsudku o náhrade trov konania tak, že rozhodne, že žiaden z účastníkov (správne strán) nemá nárok na náhradu trov konania. Namietali, že súd prvej inštancie vznik sporových trov neposúdil komplexne od začiatku, keďže pôvodná žalobkyňa C. H. chcela nadobudnúť obe nehnuteľnosti, s čím žalovaní nesúhlasili (viď podanie zo dňa 20. apríla 2022).

25. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je podľa § 255 CSP smerodajný úspech v konaní. Ak súd zruší podielové spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý bol navrhovaný, niet v zásade prekážok, aby súd žalobcovi priznal náhradu trov konania. Nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaní na uzavretie mimosúdnej dohody nepristúpili, žalovaní ani v odvolaní nespochybujú, že pôvodná žalobkyňa chcela nadobudnúť obe nehnuteľnosti, žalovaní s týmto nesúhlasili a aj keď žalovaní v priebehu konania nebránili tomu, aby nehnuteľnosť rodinný dom súp. č. XXXX postavený na parcele č. XXX a pozemok parc. č. G. XXX o výmere 297 m² zapísaný na LV č. XXXX k.ú. A., obec A., okres A. N. bol prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu 1/, možno s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, po komplexnom posúdení veci dospieť k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, žalobcovia mali v konaní pred súdom prvej inštancie úspech a preto im patrí nárok na náhradu trov konania, preto odvolací súd výrok o trovách prvostupňového konania potvrdil.

26. Pokiaľ sa žalovaní vo svojej replike domáhali, aby súd o trovách konania rozhodol s prihliadnutím na ust. § 257 CSP a z dôvodu hodného osobitného zreteľa žalobcom náhradu trov konania nepriznal, odvolací súd sa s touto námietkou žalovaných nestotožnil, nepovažoval za dôvodnú aplikáciu ust. § 257 CSP, z ktorého je zrejmé, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia je opodstatnená len, ak ide o celkom výnimočný prípad. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu. Právna úprava nepriznanie náhrady trov úspešnej strane sporu pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania. Nenáležitá je argumentácia žalovaných, že vzhľadom na to, že medzi stranami sporu došlo k dohode o novšom dome, na základe ich vyjadrenia nebol dôvod pokračovať v žalobe. Z obsahu spisu nevyplýva, že medzi stranami sporu bola uzavretá dohoda o novšom dome, preto nebol daný dôvod na rozhodnutie v súlade s návrhom žalovaných, ktorí žiadali, aby súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

27. O nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním, súd prvej inštancie rozhodol tak, že štátu priznal nárok voči žalovaným na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré rozhodnutie zdôvodnil tým, že štátu vznikli pri vyhotovovaní znaleckého posudku trovy, ktoré neboli pokryté z preddavkov. Možno súhlasiť s názorom žalovaných, že znalecké dokazovanie bolo nariadené za účelom zistenia všeobecnej hodnoty vyporiadovaných nehnuteľností v prospech všetkých spoluvlastníkov. Pokiaľ ide o nariadené znalecké dokazovanie, uznesením zo dňa 08.10.2020 bola žalobkyni uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu, s ktorým sú spojené predpokladané náklady vo výške 150,- eur, ktorú žalobkyňa zaplatila a žalovaným (pôvodnej žalobkyni O. U. a F. M.) bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu vo výške 150,- eur spoločne a nerozdielne s tým, že žalovanými bol tento preddavok zložený. Pokiaľ štát zo štátnych prostriedkov na účet znalca vyplatil zostávajúcu časť priznanej odmeny (103,98 eur), súd prvej inštancie správne rozhodol, keď štátu voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v konaní nemali procesný úspech vo veci.

28. Nakoľko v odvolacom konaní bol žalobca 1/ úspešný vo vzťahu k preskúmanému výroku o trovách konania a trovách štátu a žalobca 2/ bol úspešný v meritórnom prieskume a súvisiacich výrokoch o

trovách, odvolací súd rozhodol, že žalobca 1/ a žalobca 2/ majú podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).